

FORS. (Jämtland.)

Fors, uppkallad efter det mäktiga vattenfall i Ragunda- eller Indalsälven, hvars brus längesedan tystnat och hvaraf nu återstår det egendomliga naturminnesmärke, som går under namn af Döda fallet², var från den tid, då socknen kan historiskt spåras, ända till år 1881 annex till Ragunda pastorat och utgjorde år 1314 tydligen dess enda annex. Tack vare sina rika laxfisken, af hvilka flera, såsom *Remme*

² Om förloppet vid denna ödesdigra händelse, som inträffade den 6 juni 1796, se *J. A. Englund*, *Gedungen* eller *Ragundasjöns utgräfning*, Sthm 1853.

och *Strug*, nämnas under medeltiden, var orten redan då rätt liflig och hemman med tillhörande fiskerättigheter ifrigt eftersökta. Ärkebiskop Olof i Uppsala och kungl. officialen Johan Ingemarsson ägde sålunda tillsammans fjärdedelen af Fors by jämte fisket i Ragunda, och deras granne Thorald i Fors skulle ha hälften mot dem i den gamla strömbyggnaden och fjärdedelen i den nya enligt en öfverenskommelse af 7 mars 1331 (DS 4 n. 2835), men redan 23 maj s. å. afstod Joh. Ingemarsson sin andel åt ärkebiskopen mot andra fiskelägenheter (DS 4 n. 2850). Kon. Magnus utfärdade 16 juni 1335 ett bref, hvori han tager ärkebiskop Peters laxfiske i Ragunda och Fors socken i Guds och sitt hägn (DS 4 n. 3148). Åtskilliga Ragundabönder voro emellertid missbelåtna med dylika inkräktningar, förstörde de laxbyggnader ärkebiskopen låtit uppföra men fingo plikta 1 mk hvar för sin åverkan 9 febr. 1341. (DS 5 n. 3542) Ärkebiskopsbordet ökades senare genom flera enskilda gåfvor: så skänkte khden i Ragunda Erik Gummeson sin tolfedel i Remme fiske 25 juli 1347 (DS 5 n. 4206) och khden Peder Laurensen gaf år 1451 sin inköpta gård Aelffwagaardh i Forsa sokn i Rawndadall under ärkebiskopens bord i Uppsala (RAP). Minnet af dessa jordförvärf kvarlefver ännu i bynamnet *Bispgården* i Fors. Äfven de norska fogdarna hade ett godt öga till laxfiskena här uppe.

Under åren 1809-1881 betjänades Fors af en särskild sockenpredikant, men enl. kungl. bref af 3 febr. 1871 skulle församlingen efter dåv. sockenpredikantens afgång afsöndras från Ragunda till eget pastorat. Detta skedde 1881.

Den medeltida stenkyrkans utseende är känt endast genom en afbildning (*Cornell* anf. arb. s. 98). Hon förmäles ha varit byggd omkr. 1480 af khden Josef i Indal och var 23½ aln. lång och 15 aln. bred. Den nuvarande, som saknar torn och äfven är af sten, invigdes 1839.

Prästerskapet före 1881, se *Ragunda*.

KYRKOHERDAR.

1. **Paul Wagenius** (1882-92), komm. i Timrå, erhöll fullmakt ss. khde i Fors 26 sept. 1881 och tilltr. 1 maj 1882; tilltr. Bergs pastorat 1 maj 1892, se *Berg*.

2. **Per Johan Strindberg** (1893-1921), f. 2 juni 1845 i Sundsjö s:n, son af bonden Per Magnusson och Märta Jonsdotter Strindberg. Aflade mogenh. ex. i Östersund 9 dec. 1869; stud. i Upsala ht. 1870. Med dispens från prakt. teol. ex. afl. prästex. i Hsand 3 okt. 1874 och prästsv. i Sthm 11 okt. s. å.; past. adj. i Oviken 1 nov. s. å. Utn. komm. i Borgvattnet 13 juli 1876, tilltr. 1 sept. s. å.; utn. komm. i Håsjö 31 juli 1882; tilltr. 1 maj 1883; utn. kommin. i Hällesjö 13 sept. 1884, tilltr. 1 maj 1885; khde i Fors 31 dec. 1892, tilltr. 1 jan. 1893.

Afled i Fors 21 apr. 1921.

G. 14/3 1876 m. *Kristina Tirén*, f. 30/9 1851, dotter till khden Olof Tirén i Oviken, d. 6/12 1920.

Barn: *Märta Kristina*, f. 7/1 1877 i Borgvattnet, g. 29/12 1910 m. skogsfaktor Gustaf Löfgren; *Olof*, f. 16/6 1878, distriktslandtmätare i Fors; *Johan*, f. 1/4 1881, bankassör; *Lilly*, f. 31/10 1883 i Håsjö. fil. kand., g. 23/8 1909 m. lektorn i Umeå Otto Leon. Holm; *Katarina Elisabet (Kalise)*, f. 25/6 1886 i Hällesjö, sjukgymnast, g. 22/8 1921 i Söderhamn m. sjömanspastorn i Rotterdam Birger Forell; *Lars*, f. 9/5 1891, med. kand.